

Sygn. akt	III AUa 906/15
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **21 stycznia 2016 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Roman Skrzypek
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **21 stycznia 2016 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **15 lipca 2015 r.** sygn. akt **IV U 946/14**

oddala apelację

Uzasadnienie

wyroku z dnia 21 stycznia 2016 r.

Decyzją z dnia 19 lutego 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy S. S. prawa do emerytury pomostowej, dochodzonego wnioskiem z dnia 20 grudnia 2013 r.

w trybie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.). Powołując w podstawie prawnej decyzji art. 4 i art.49 wyżej powołanej ustawy organ

rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich koniecznych przesłanek nabycia prawa do dochodzonego świadczenia emerytalnego ponieważ nie wykazał koniecznych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 w/w ustawy .

Wnioskodawca S. S. odwołał się od w/w decyzji ZUS do Sądu Okręgowego w Rzeszowie. W odwołaniu z dnia 17 marca 2014 r. ,wnosząc

o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej, wnioskodawca zarzucił , że wbrew stanowisku pozwanego organu rentowego legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, wskazując przy tym na zatrudnienie w(...)w C.z/s w (...)

od 1 grudnia 1976 r. do 14 stycznia 1980 r. na stanowisku traktorzysty –jako pracy

z Wykazu A Dział VIII poz. 3 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43

ze zm.) oraz w (...)w R.od 27 grudnia 1982 r.

do 19 kwietnia 1990 r. i od 1 marca 2000 r. do 20 października 2008 r. na stanowisku formierza maszynowego wyrobów ogniotrwałych –jako pracy wymieniowej

w Wykazie A Dział V poz.11 załącznika do w/w rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. Ten ostatni charakter zatrudnienia mieli zaś potwierdzić wnioskowani do przesłuchania świadkowie, przy czym odwołujący podkreślał , że ten okres jego pracy jest równocześnie pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych wymienioną pod poz. 18 ,względnie 19 załącznika nr 1 do tej ustawy .

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 kwietnia 2014 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.wniósł o oddalenie żądania wnioskodawcy z tego samego zasadniczego względu , który powołany został

w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji podkreślając jednocześnie , że wskazywany przez odwołującego okres zatrudnienia w (...)w R.nie jest pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie ,po rozpoznaniu odwołania wnioskodawcy S. S., wyrokiem z dnia 15 lipca 2015 r. (sygn. akt IV U 964/14) oddalił odwołanie. Na podstawie zgromadzonego w sprawie

materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca S. S.ur. (...)–pobierający świadczenie rentowe (prawo do renty przyznane od dnia 17 października 2008 r. do dnia osiągnięcia przez wnioskodawcę powszechnego wieku emerytalnego) -wystąpił do pozwanego ZUS wnioskiem z dnia 20 grudnia 2013 r. o przyznanie prawa do emerytury pomostowej ,powołując się na zalegające w jego aktach rentowych świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach dotyczące okresu zatrudnienia w (...)w R.na stanowisku formierza maszynowego wyrobów ogniotrwałych (od 27 grudnia 1982 r. do 19 kwietnia 1990 r. i od 1 marca 2000 r. do 20 października 2008 r.) gdzie prace te przyporządkowane zostały do Wykazu A Dział V poz.11 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów\ z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) i ogólne świadectwo pracy ze(...)w C.z/s w (...), obejmujące okres od 1 grudnia 1976 r. do 14 stycznia 1980 r. na stanowisku traktorzysty. W konsekwencji powyższego wystąpienia Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.– zaskarżoną w niniejszym postępowaniu – decyzją z dnia 19 lutego 2014 r. odmówił wnioskodawcy prawa do dochodzonego świadczenia przyjmując ,iż nie wykazał on koniecznych 15 lat pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych. Powołując się następnie na przeprowadzone w postępowaniu sądowym dowody osobowe

z zeznań świadków , zeznań samego zainteresowanego , jak też opinii biegłego ds. BHP , oraz dowód z akt osobowych odwołującego z okresu zatrudnienia w (...)w R.,Sąd Okręgowy w Rzeszowie ustalił ,że zajmując stanowisko formierza maszynowego wyrobów ogniotrwałych wnioskodawca pracował na (...). Jego praca była zróżnicowana jakkolwiek w podstawowym zakresie polegała na obsłudze różnego rodzaju maszyn i urządzeń (w tym względzie Sąd I instancji odmówił wiary twierdzeniom wnioskodawcy jakoby obsługiwał wyłącznie ręczne narzędzia wibracyjne ,jako niezajdujące swego potwierdzenia zarówno w dokumentacji osobowej jak i w zeznaniach świadków). Narażenie na

czynniki szkodliwe dla środowiska było stosunkowo niewielkie , przy czym powyższe wynika nie tylko z opinii biegłego ale też z wyjaśnień samego pracodawcy który nadto wprost stwierdził ,że tego rodzaju prace nie są uznawane przez niego za pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy pomostowej.

W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Rzeszowie uznał żądanie odwołania za nieuzasadnione a zaskarżoną decyzję ZUS za trafną i odpowiadającą prawu. Dokonując bowiem oceny prawnej sprawy Sąd I instancji -przytaczając brzmienie zarówno art. 4 i jak i art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz.965) w pierwszym rzędzie stwierdził, że z uwagi na niewykonywanie przez wnioskodawcę po dniu 31 grudnia 2008 r. pracy podstawę prawną jego żądania stanowić może wyłącznie ten ostatni przepis, zgodnie z którym dla skutecznego ubiegania się omawiane świadczenie emerytalne konieczne jest wykazanie 15 lat pracy w warunkach szczególnych wyłącznie w rozumieniu art. 3 ust. 1 tej ustawy . To zaś oznaczało , że w przypadku zatrudnienia

w(...)w R.,praca wnioskodawcy na stanowisku formierza maszynowego wyrobów ogniotrwałych musiałaby być wskazana w wykazie prac zawartych w załączniku nr 1 do omawianej ustawy. Tymczasem wskazywane przez odwołującego pod pozycją 18 czy 19 wyżej wymienionego wykazu prace przy bezpośrednim formowaniu wyrobów ogniotrwałych wielkogabarytowych przy użyciu ręcznych narzędzi wibracyjnych , czy przy ręcznym formowaniu ,odlewaniu, czyszczeniu lub szklwieniu wyrobów ceramicznych ,nie były rodzajowo tożsame

z tymi wykonywanymi przez niego w spornym okresie czasu jako, że w zasadniczym zakresie nie były to prace wykonywane ręcznie nadto przy użyciu narzędzi wibracyjnych. Oczywistym przy tym było , iż drugi ze wskazywanych przez wnioskodawcę okresów zatrudnienia na stanowisku traktorzysty w Spółdzielni Kółek Rolniczych nie mógł być także kwalifikowany jako praca w szczególnych warunkach

w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych z uwagi na brak wskazania tego rodzaju prac w powołanym wyżej załączniku nr 1 do tej ustawy. Konkludując tym samym, iż S. S. nie legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, Sąd Okręgowy w Rzeszowie -w podstawie prawnej wyroku oddalającego odwołanie wnioskodawcy - oprócz wyżej wskazanych przepisów prawa materialnego powołał także art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 15 lipca 2015 r. zaskarżony został przez wnioskodawcę S. S. W apelacji z dnia 7 września 2015 r. wnioskodawca , zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i bezkrytyczne przyjęcie za miarodajną oczywiście błędnej opinii biegłego ds. BHP ,wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądania odwołania przy zasądzeniu od pozwanego organu rentowego poniesionych kosztów procesu, względnie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego jako części kosztów procesu. W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący w szczególności akcentował , że opinia biegłego na której oparł się w swoim rozstrzygnięciu Sąd I instancji nie mogła być uznana za w pełni miarodajny środek dowodowy, skoro dokonana przez biegłego ocena narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia odniesiona została do aktualnych warunków pracy a nie tych istniejących w czasie zatrudnienia wnioskodawcy, nadto biegły nie odniósł się też do naprowadzanych przez odwołującego wyjaśnień umieszczonych na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej co do kryterium decydującym o zaliczeniu wykonywanych prac do tych ujętych w pkt 18 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych odniesionego do ponoszonego przy tych pracach efektywnego wydatku energetycznego.

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji wnioskodawcy (oświadczenie pełnomocnika ZUS złożone na rozprawie apelacyjnej).

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie , rozpoznając apelację wnioskodawcy S. S. ,zważył co następuje;

Wniesiony przez wnioskodawcę środek odwoławczy nie może odnieść pożądanego skutku. Wbrew bowiem zarzutom zaskarżenia wyrok Sądu Okręgowego

w R. z dnia 15 lipca 2015 r. wydany został w oparciu o prawidłowe ustalenia faktyczne ,co w efekcie stanowiło o właściwej ocenie prawnej sprawy, które to ustalenia i ocena są w zupełności podzielane przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie.

Przede wszystkim już na wstępie - w ślad za Sądem I instancji – podkreślić należy, że uprawnienie wnioskodawcy do dochodzonego przez niego świadczenia emerytalnego ,z uwagi na zaprzestanie zatrudnienia przed końcem 2008 r. ,mogło być oceniane wyłącznie w kontekście przesłanek przewidzianych w art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 965 ze zm.)- tak też m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012r. II UK 164/11 OSNP 2013/5-6/62 . Jest to o tyle istotne , że w świetle brzmienia powołanego przepisu ,wnioskodawca musiał wykazać 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych ,a nie w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Powyższe ma zaś zasadnicze dla wyniku sporu znaczenie jako , że zawarty w załączniku nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych wykaz prac

w szczególnych warunkach zasadniczo różni się od tego zawartego w załączniku do wyżej powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Nie jest to już bowiem wykaz stanowisk pracy ,ale wykaz określonych rodzajowo prac, przy czym podkreślić należy ,że z uwagi na wygasający charakter omawianej regulacji prawnej definicje prac w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze oraz wykazy rodzajów tych prac wypracowane zostały po szczegółowej dyskusji z partnerami społecznymi w ramach Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych i na podstawie raportu komisji ekspertów medycyny pracy , które generalnie rzecz biorąc doprowadziły do znacznego ograniczenia rodzajów prac kwalifikowanych jako prace

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jeżeli więc –na co powołuje się apelujący- na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej wskazano kryterium do kwalifikowania prac z pkt 18 załącznika nr 1 do ustawy

o emeryturach pomostowych, odnoszące się do ponoszonego podczas ich wykonywania efektywnego wydatku energetycznego , to powyższe samo w sobie w żaden sposób nie uprawniało sądu do badania jaki był ten wydatek energetyczny

w odniesieniu do prac wnioskodawcy , bowiem powyższe kryterium zostało już uwzględnione i zastosowane przy opracowywaniu wykazu określonego rodzaju prac zawartego w załączniku nr 1. W tej więc sytuacji przesądzenia wymagało jedynie , czy praca wnioskodawcy w (...)w R.na stanowisku formierza maszynowego wyrobów ogniotrwałych była pracą –jak przewiduje powołana pozycja wykazu - bezpośrednio przy formowaniu wyrobów ogniotrwałych wielkogabarytowych przy użyciu ręcznych narzędzi wibracyjnych . Oczywiście jest przy tym, że w świetle brzmienia art. 3 ust. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, tego rodzaju prace musiałyby być wykonywane przez wnioskodawcę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Tymczasem nie tylko ze stanowiska biegłego ,ale przede wszystkim

z zeznań świadków wynika, iż praca wnioskodawcy – na co wskazywała sama nazwa zajmowanego stanowiska - związana były nie z pracami ręcznymi ale z obsługą określonych urządzeń czy maszyn , co tym samym wykluczało jej przyporządkowanie do wskazanych pod pozycją 18 wykazu rodzaju prac (notabene tego zasadniczego dla wyniku sporu ustalenia Sądu I instancji nie kwestionuje w apelacji skarżący)

i to niezależnie od tego, że w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 r. zajmowane przez odwołującego stanowisko pracy było uznawane za pracę w warunkach szczególnych. Nie bez znaczenia jest też fakt , że sam pracodawca odwołującego omawianej rodzajowo pracy wnioskodawcy nie kwalifikuje jako pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych (na co wskazuje wprost pismo(...). z dnia 10 stycznia 2014 r.) ,a ma to swoje konsekwencje w postaci nieopłacania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych (art. 35 omawianej ustawy).

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów należało w zupełności podzielić stanowisko Sądu Okręgowego w Rzeszowie o nielegitymowaniu się przez wnioskodawcę S. S.piętnastoletnim okresem pracy w

warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. , poz. 965 ze zm.).

Mając więc powyższe na uwadze – z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych – na podstawie art. 385 k.p.c. ,orzeczono o oddaleniu apelacji wnioskodawcy.

ZARZĄDZENIE

1/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy: radcy prawnej I. S.,

2/ kal. 2 miesiące,

3/(...).